

Note de curs pentru prezentarea 2

Slide 1

Schimbările climatice

Realizarea unui nou tratat internațional

Această prezentare, care a fost actualizată în februarie 2009, oferă o scurtă trecere în revistă a acțiunilor internaționale și negocierilor asupra schimbărilor climatice și a contextului lor. Informații detaliate se pot găsi la adresa: http://ec.europa.eu/environment/climat/future_action.htm

Slide 2

Dimensiunea provocării

Schimbările climatice reprezintă una dintre cele mai mari amenințări de mediu, sociale și economice cu care se confruntă planeta. Dovezile științifice care leagă creșterile recente de temperaturii și activitățile umane sunt fără echivoc.

Cu toate acestea, există o posibilitate de a acționa acum și de a menține schimbările climatice la un nivel controlabil. Acțiunile efectuate din timp pot aduce beneficii economice și sunt mai ieftine decât confruntarea cu consecințele necontrolabile ale schimbărilor climatice. Cel mai cuprinzător studiu asupra economiei schimbărilor climatice a fost realizat în 2006 de către economistul Nicholas Stern pentru guvernul Regatului Unit.

Studiul Stern a concluzionat că, *anual*, 1% din produsul intern brut (PIB) se cere a fi investit pentru a evita cele mai rele efecte ale schimbărilor climatice, în timp ce neefectuarea acestei investiții ar putea avea ca rezultat un nivel al PIB-ului cu 20% mai scăzut decât ar fi în mod normal.

Slide 3

Încălzirea – o realitate

Cele mai noi informații științifice asupra schimbărilor climatice sunt rezumate în ultimul raport de evaluare al Grupului interguvernamental pentru schimbările climatice (IPCC – <http://www.ipcc.ch/>), publicat în 2007. IPCC reunește mii de experți de pe tot globul pentru a evalua lucrările actuale din domeniul schimbărilor climatice. Rapoartele sale sunt folosite ca punct de plecare pentru politicile internaționale. IPCC lucrează pe baza unui consens și adoptă o abordare atentă – recomandările sale trebuie făcute pe baza dovezilor concludente și de necontestat.

Ultimul raport al IPCC confirmă că încălzirea observată în ultimul secol are loc cu o viteză fără precedent și că marea parte a schimbărilor care au avut loc în ultimii 50 de ani e foarte posibil să fi fost cauzată de activitățile umane.

IPCC prevede că, fără acțiuni viitoare de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, temperatura medie globală de suprafață va crește cu 1,8°C – 4,0°C în acest secol și cu până la 6,4°C, în cel mai rău caz. Chiar și valoarea inferioară ar duce la o creștere a temperaturii la valori cu 2°C mai mari decât cele din perioada preindustrială – pragul după care sunt foarte probabile producerea de schimbări ireversibile și posibil catastrofice.

Cauzele prezentate sunt surse majore ale gazelor cu efect de seră. Societățile și economiile noastre se bazează în prezent pe arderea combustibililor fosili pentru energie, ceea ce eliberează CO₂ în atmosferă. Creșterea animalelor produce emisii de metan, un gaz puternic cu efect de seră, în timp ce alte forme de agricultură și de procesare a produselor alimentare sunt foarte mari consumatoare de energie și emițătoare de carbon. Despădurirea contribuie la schimbările climatice, reducând suprafața acoperită cu copaci și plante. Acestea absorb CO₂ din atmosferă, așa că atunci când zone mari acoperite de copaci se pierd, cantitatea de CO₂ care poate fi absorbită descrește.

Datele statistice arată că suprafețele de gheață polară precum și ghețarii din zonele montane s-au redus simțitor. Merită menționat faptul că trebuie urmărite statisticile pe mai multe decade, deoarece statisticile de la an la an variază foarte mult. Fenomenele meteo extreme și furtunile au crescut în ultimii ani, cu toate că este mai dificil să le

atribuim doar schimbărilor climatice, din moment ce pot exista și alți factori ai ciclurilor meteorologice. Cu toate acestea, tendința principală sugerează faptul că evenimentele precum secetele, precipitațiile extreme și deșertificarea sunt mai frecvente pe tot globul.

Slide 4

Ce trebuie să facem?

Abordarea schimbărilor climatice este o provocare urgentă și necesită schimbări fundamentale în modul nostru de viață. Acest lucru se datorează faptului că economiile și societățile sunt mari emițătoare de carbon, bazându-se pe energie ieftină și abundentă obținută din arderea combustibililor fosili.

Trecerea la o energie mai curată va afecta toate domeniile de viață și dezvoltarea tehnologiilor inovatoare.

Cu toate că provocarea este mare și poate fi costisitoare, există și avantaje economice. Sursele regenerabile de energie pot produce locuri de muncă la nivel local și pot crește securitatea energetică a UE.

Slide 5

Punctele de plecare ale acțiunilor internaționale

Guverne de pe tot globul au discutat despre schimbările climatice începând din momentul în care acestea au ridicat motive de îngrijorare. UNFCCC stabilește cadrul instituțional pentru negocierile internaționale și este și forumul de discuții. Toate țările mari sunt în comitetul de conducere, dar convenția nu impune obligații legale asupra țărilor.

Protocolul de la Kyoto a fost un instrument puternic, dar domeniul său de aplicare a fost, de asemenea, limitat.

Există mai multe limitări ale Protocolul de la Kyoto – și anume, faptul că SUA, cea mai mare emițătoare de gaze cu efect de seră, nu a ratificat acest protocol, iar țări în curs de industrializare accentuată, precum China și India nu au avut niciun fel de obligații. Reducerile pentru țările industrializate cerute în cadrul protocolului sunt, de asemenea, foarte mici, iar perioada de timp pentru acțiune este foarte scurtă. De aceea, Protocolul de la Kyoto poate fi considerat doar ca un prim pas în lupta internațională de combatere a schimbărilor climatice.

UE a jucat un rol important în acordurile anterioare și militează pentru acțiuni viitoare puternice.

Slide 6 & 7

După Kyoto

Se poartă negocieri pentru a asigura un nou tratat internațional privind schimbările climatice în cadrul Națiunilor Unite, având ca termen limită sfârșitul anului 2009, cu ocazia discuțiilor internaționale de la Copenhaga. Un acord este necesar până la această dată pentru a se asigura existența unui regim internațional cu privire la schimbările climatice după expirarea în 2012 a Protocolul de la Kyoto. Încheierea cu succes a acestor negocieri este o prioritate cheie pentru UE.

Obiectivul UE este împiedicarea creșterii temperaturii medii globale cu mai mult de 2°C peste nivelurile înregistrate în perioada preindustrială. Pentru a evita acest lucru, emisiile globale de gaze cu efect de seră trebuie să atingă un vârf maxim înainte de 2020 și apoi să scadă masiv până în 2050.

Reducerea necesare ale emisiilor globale pot fi realizate doar dacă toate țările contribuie în mod egal, în funcție de responsabilitățile și capacitățile lor. Și chiar dacă creșterea temperaturii rămâne sub 2°C, tot va fi nevoie de eforturi majore de adaptare ale tuturor țărilor.

Citiți mai mult despre negocierile internaționale la:

http://ec.europa.eu/environment/climat/campaign/what/fightingcc_ro.htm

Slide 8 & 9 Acțiunile UE

Uniunea Europeană a stabilit obiective pe termen mediu și lung în pachetul său privind „energia și clima” asupra căruia statele membre au căzut de acord la sfârșitul anului 2008. Acest lucru înseamnă că obiectivele sunt obligatorii, iar pachetul subliniază o serie de acțiuni concrete pentru a le atinge. Obiectivul principal, de reducere a emisiilor cu 20% (față de nivelul înregistrat în 1990), este unilateral, ceea ce înseamnă că țările UE au fost de acord să îl atingă indiferent de angajamentele altor țări. Dacă și aceste alte țări sunt de acord să ia măsuri similare, UE va considera procentul de reducere de până la 30% până în 2020. Acordul recunoaște că vor fi necesare reduceri și mai drastice pe termen lung.

Citiți mai mult despre pachet pe: http://ec.europa.eu/environment/climat/climate_action.htm

Obiectivele individuale cu privire la sursele de energie regenerabilă pentru statele membre se pot consulta la pagina 21 aici:

http://ec.europa.eu/energy/climate_actions/doc/2008_res_ia_en.pdf

Slide 10

Un nou acord internațional privind clima: poarta spre viitor

Se poartă discuții internaționale asupra unui nou regim privind clima, la care se adaugă progrese realizate cu ocazia conferințelor privind schimbările climatice ale ONU din Bali, Indonezia (2007) și Poznan, Polonia (2008). La aceste discuții sunt implicate 192 de țări, și toate guvernele principale participă.

La începutul lui 2009, Comisia Europeană a identificat trei provocări cheie în negocierile internaționale și a recomandat măsuri pentru a le depăși:

- obiectivele țărilor dezvoltate și acțiunile adecvate pentru țările în curs de dezvoltare;
- abordarea surselor de finanțare pentru măsurile care vor fi luate de țările în curs de dezvoltare (atât pentru diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră, cât și pentru adaptarea la schimbările climatice);
- nevoia de a înființa o piață globală, eficientă a carbonului.

Citiți comunicatul la adresa:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/141&format=HTML&aged=0&language=RO&guiLanguage=en>

Slide 11

Aflați mai mult:

http://ec.europa.eu/environment/climat/future_action.htm

<http://www.climatechange.eu.com>

<http://unfccc.int>